

INFORMATIENOTITIE RAAD

Onderwerp	Informatienotitie gemeenteraad thema vluchtelingen april 2024
Zaaknummer	20400-2024
B&W vergadering	2 april 2024
Portefeuillehouder	Mevr. G.H. (Gerria) Toeter Dhr. A.H. (Alexander) Kreule
Behandelend ambtenaar	Lysanne Heitkönig telefoon: 06 – 57151916 e-mail: lysanne.heitkonig@raalte.nl
Bijlagen	Bijlage 1. Taakstelling regionaal/lokaal Bijlage 2. RRVIJ informatiebrief februari 2024 Bijlage 3. RRVIJ informatiebrief maart 2024

Kennis te nemen van

De huidige situatie in de gemeente Raalte voor wat betreft de opvang en huisvesting van vluchtelingen, specifiek gericht op de Spreidingswet.

Inleiding

Op 23 januari 2024 is er een informatienotitie verzonden aan de gemeenteraad over de landelijke crisis rondom de opvang en huisvesting van verschillende groepen vluchtelingen. Voorliggende informatienotitie geeft opnieuw een korte toelichting op de taakstellingen rondom de opgave vluchtelingen, waarbij de nadruk ligt op de nieuwste ontwikkelingen met betrekking tot de Spreidingswet. Deze notitie geeft duiding aan de Spreidingswet, belicht de uitgangspunten vanuit de regio, en maakt inzichtelijk welke lokale keuzes we moeten maken op basis van de Spreidingswet (o.a. met betrekking tot de locatiekeuze, samenwerking met het COA én het niveau van participatie onder inwoners).

Gemeenten hebben een wettelijke taakstelling huisvesting statushouders en daarnaast een inspanningsverplichting voor de opvang ontheemden uit Oekraïne. Op 31 januari 2024 is de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen in werking getreden, in de volksmond bekend als de "Spreidingswet". Deze wet geeft gemeenten een expliciete wettelijke taak om asielopvangvoorzieningen mogelijk te maken.

De tijdsplanning rondom deze asielopgave is strak. De provincie heeft aangegeven dat gemeenten 'hun bod'/de plannen gereed dienen te hebben in september 2024 (besluitvorming afgerond), zodat de commissarissen van de Koning per 1 november 2024 verslag kunnen doen over het aantal plekken die de provincie kan leveren. Op 31 december 2024 wordt vervolgens het zogenaamde verdeelbesluit genomen door de Staatssecretaris. Na bekendmaking van het verdeelbesluit dient een locatie of accommodatie 'uit het bod' binnen zes maanden ter beschikking zijn gesteld aan het COA.

Gezien de strakke tijdsplanning wordt de agendacommissie middels deze informatienotitie gevraagd om op korte termijn het gesprek over het thema vluchtelingen te agenderen tijdens een rond-de-tafel, met als zwaartepunt de Spreidingswet.

Kernboodschap

Realisatie van de taakstellingen rondom de opgave vluchtelingen

Statushouders

De gemeente heeft een nieuwe taakstelling voor het 1^e halfjaar van 2024 (41 plaatsingen). Daarnaast is het de gemeente Raalte niet gelukt om aan de taakstelling van 2023 te voldoen. Daarom dient de gemeente Raalte het 1^e halfjaar van 2024, 70 statushouders te huisvesten. Door de realisatie van doorstroomlocatie Park den Alerdinck wordt er ingelopen op de taakstelling en heeft de gemeente Raalte op dit moment een realisatie van 46 statushouders (datum 21-03-'24). De verwachting is dat dit de komende weken nog met 4 statushouders per week oploopt.

Oekraïne

De morele taakstelling van de gemeente Raalte is in 2024 het beschikbaar stellen van 328 opvangplekken. Op dit moment heeft Raalte 292 opvangplekken gerealiseerd (89% van de morele taakstelling).

Asiel

Voor de inwerkingtreding van de Spreidingswet was de asielopgave een regionale opgave. Om hieraan bij te dragen heeft de gemeente Raalte de afgelopen twee jaren samengewerkt met gemeente Olst-Wijhe aan de tijdelijke opvang (Summercamp) van 130 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV). Daarnaast was vanaf 2020 tot 2023 Parc Den Alerdinck een isolatie- en quarantainelocatie voor maximaal 110 asielzoekers met corona

Door de komst van de Spreidingswet heeft elke gemeente nu ook een wettelijke taakstelling asiel. Deze taakstelling asiel is voor de gemeente Raalte vastgesteld op 233 opvangplekken, waarvan 20 AMV.

Zie ook bijlage 1 voor schematische weergaven van de regionale en lokale cijfers.

Spreidingswet

De Spreidingswet geeft gemeenten een expliciete wettelijke taak om asielopvangvoorzieningen mogelijk te maken. Doel daarbij is om te komen tot een evenwichtige verdeling van asielzoekers over Nederland.

Op 31 januari 2024 jl. is in de Staatscourant de zogeheten capaciteitsraming gepubliceerd. Dit is de raming van het verwachte aantal opvangplaatsen dat de komende twee jaar nodig is (landelijk 96.000 opvangplaatsen). De regio IJsselland heeft een gezamenlijke opgave van 3.050 opvangplekken, waarvan 260 voor AMV (alleenreizende minderjarige vluchtelingen). Voor de gemeente Raalte gaat het om 233 opvangplekken te realiseren opvangplaatsen, waarvan 20 AMV.

De indicatieve verdeling is tot stand gekomen op basis van een verdeelsleutel. Als gevolg van de parlementaire behandeling van de wet, wordt -naast het aantal inwoners van de gemeente- ook rekening gehouden met de zogenaamde sociaaleconomische statusscore van de gemeente. Deze sociaaleconomische statusscore (SES-WOA-score) is gebaseerd op financiële welvaart, het opleidingsniveau en het recente arbeidsverleden van huishoudens.

De komende tijd zijn gemeenten aan de provinciale regietafels aan zet om te komen tot een passende invulling van de provinciale opgave. De wet bepaalt dat de commissarissen van de Koning, in hun rol als rijksorgaan, voor 1 november 2024 verslag doen over hoeveel plekken de provincie kan leveren. Op basis van deze verslagen neemt de Staatssecretaris voor 31 december 2024 het zogenaamde verdeelbesluit. Na bekendmaking van het verdeelbesluit dient een locatie of accommodatie binnen zes maanden ter beschikking zijn gesteld aan het COA.

Regionale uitgangspunt opgaven rondom vluchtelingen

Met de komst van de Spreidingswet heeft de regio uitgangspunten geformuleerd hoe om te gaan met de drie opgaven rondom vluchtelingen. Het uitgangspunt vanuit de regio is dat gemeenten een eigen verantwoordelijkheid hebben als het gaat om de wettelijke taakstelling statushouders (incl. AMV), opvang asielzoekers (incl. AMV) en de inspanningsverplichting op ontheemden uit Oekraïne.

Daarnaast wordt verwacht van de gemeenten dat aan de slag wordt gegaan met een lokale aanpak voor de lange termijn ten aanzien van bovenstaande opgaven. Deze plannen kijken 3 jaar vooruit (tot 2027). Ambtelijk wordt hieraan gewerkt.

Mocht het gemeenten niet lukken om aan de taakstelling te voldoen, dan kan binnen de regio gekeken worden of gezamenlijk toch aan de regionale taakstellingen voldaan kan worden. Het gaat dan enkel om het gezamenlijk oplossen van de knelpunten.

In bijlage 2 en 3 kunt u de informatiebrieven terugvinden n.a.v. de regionale regietafel vluchtelingen IJsselland (RRVIJ).

Welke keuzes moeten we lokaal maken?

Op korte termijn moeten we lokaal keuzes maken op het gebied van de asielopgave, waar we uw gemeenteraad graag bij betrekken. Deze keuzes zijn:

- de locatiekeuze van opvanglocaties – welke uitgangspunten wil de raad hier vooraf meegeven,
- de maximale omvang van opvanglocatie ofwel wat is kleinschalig voor Raalte,
- de samenwerking met het COA ofwel willen we zelf de regie nemen
- de participatie met inwoners.

In het coalitieakkoord staat dat de gemeente Raalte haar verantwoordelijkheid neemt wat betreft vluchtelingen, door middel van kleinschalige opvang. Er is hierbij niet gedefinieerd wat kleinschalige opvang inhoudt, wat met de komst van de Spreidingswet, en daarmee de komst van nieuwe locaties, wel van belang is om te weten.

De gemeente Raalte heeft inmiddels ervaring met de Oekraïne opvang, waarbij opvanglocaties met ongeveer 100 opvangplaatsen goed te organiseren zijn. Maar in het Ruimtelijk Functioneel Programma van Eisen van het COA wordt gesproken over (nieuwbouw)locaties van minimaal 600 plaatsen. Of bestaande bouw of herontwikkeling met een ondergrens van 450 opvangplaatsen. De provincie heeft inmiddels aangegeven dat het COA, ook voor de kleinere opvanglocaties aan de lat staat. De vraag is of het COA voldoende capaciteit beschikbaar heeft om dit te realiseren.

De gemeente Raalte is voor de verschillende opgaven al 'nieuwe' opvanglocaties aan het zoeken, maar op dit moment zien we geen bestaande huisvestingsopties die mogelijkheden bieden voor asielopvang. Denk hierbij aan het huren van bungalows op een vakantiepark of het in gebruik nemen van bestaande panden. Er moet dus gekeken worden naar alternatieven, zoals de ombouw van een bestaand pand of het bouwen op lege percelen. Dit zorgt onder andere voor vragen waar deze locaties moeten landen en welke locaties daarvoor geschikt zijn. Indien opvangplekken voor lange termijn niet tijdig gerealiseerd kunnen worden, kan als eerste stap ook gekozen worden voor het realiseren van tijdelijke opvangplekken, alvorens de lange termijn opvangplekken gereed zijn.

Daarnaast heeft de gemeente de mogelijkheid om een locatie zelf als gemeente te exploiteren (eventueel in samenwerking met buurgemeenten), wanneer kan worden voorzien in de materiële en immateriële opvang van asielzoekers. Een andere mogelijkheid is dit door het COA te laten uitvoeren. Voor de komst van de Spreidingswet was het exploiteren van een locatie slechts de wettelijke taak van het COA. Zelf exploiteren brengt voor- en nadelen met zich mee. Voordeel is dat de gemeente dan zelf de regie heeft en de verwachting is dat er sneller geschakeld kan worden. Nadeel is dat dit flink wat ambtelijke capaciteit vraagt wat op dit moment niet voorhanden is. Daarnaast is op dit moment nog onvoldoende helder wat de kaders zijn van zelf exploiteren. Er wordt door het Rijk gewerkt aan een handreiking.

Voor het kiezen van een juiste locatie is het ook van belang om helderheid te hebben hoe de participatie in dit proces eruit ziet. In het coalitieakkoord staat dat we als gemeente Raalte onze inwoners betrekken. Dit kan ook helpen in het vinden van mogelijke locaties en het creëren van draagvlak binnen de samenleving, maar vraagt wel om een zorgvuldige afweging.

Vervolg

Gezien de opgave waar we lokaal als gemeente voor staan, de keuzes die dit met zich meebrengt en de strakke tijdsplanning wordt de gemeenteraad middels deze informatienotitie gevraagd om op korte termijn het gesprek over het thema vluchtelingen te agenderen tijdens een rond-de-tafel, met als zwaartepunt de Spreidingswet, zodat de gemeenteraad hierover zijn visie kan geven. We horen graag welke uitgangspunten de gemeenteraad het college meegeeft om de opgave uit te voeren. Vragen waar we tijdens de Rond de Tafel bij stillen willen staan zijn:

- Is de gemeenteraad van mening dat het college zich te weinig, voldoende of te veel inspannt op de brede opgave vluchtelingen?
- Welke uitgangspunten wil de gemeenteraad het college meegeven voor de locatiekeuze asielopvang?
- Wat vindt de gemeenteraad kleinschalig en is de gemeenteraad van mening dat bij de opvanglocatie(s) voor asiel enkel ingezet kan worden op kleinschalige opvang?
- Is de gemeenteraad van mening dat het college in het uiterste geval noodvoorzieningen moet treffen om de taakstelling te behalen?
- Vindt de gemeenteraad dat de gemeente zelf de regie moet hebben over de opvanglocatie of wil de gemeenteraad dit beleggen bij het COA? En wanneer de gemeenteraad vindt dat we dit zelf moeten doen, kopen we dan als gemeente ook zelf locaties aan.
- Op welke manier betrekken we onze inwoners bij deze opgave? Organiseren we participatie over de opgave of enkel bij concrete locaties? En vindt de gemeenteraad dat, net als bij de energieopgave, alle dorpskernen ook een verantwoordelijkheid hebben in deze opgave.
- Hoe ziet de gemeenteraad het vervolg voor zich? Welke behoefte heeft de gemeenteraad?

burgemeester en wethouders van de gemeente Raalte,

de secretaris
Monique van Esterik

de waarnemend burgemeester
Arco Hofland

Bijlage 1. Taakstelling regionaal/lokaal

Taakstelling statushouders d.d. 21-03-2024

Gemeente	Taakstelling 2024-I	Taakstelling 2024-I (incl. saldo 2023-II)	Realisatie per 19/03/2024	Realisatie percentage
Dalfsen	31	40	13	33%
Deventer	108	95	11	12%
Hardenberg	66	111	19	17%
Kampen	59	106	38	36%
Olst-Wijhe	20	31	12	39%
Ommen	20	10	2	20%
Raalte	41	70	46	66%
Staphorst	19	0	1	0%
Steenwijkerland	48	88	12	14%
Zwartewaterland	25	27	7	26%
Zwolle	139	188	53	28%
Regionaal	576	766	214	28%

*Bron: Cijfers uit TVS (taakstellingvolgsysteem van het COA) en betreft daadwerkelijk geplaatste statushouders. Deze cijfers worden door het COA aangeleverd en zijn incl. HAR (hotel- en accommodatieregeling incl. De Thuisgevers).

Taakstelling statushouders AMV d.d. 21-03-2024

Gemeente	Taakstelling 2024-I	Realisatie 26-02-24	Realisatie percentage
Dalfsen	7	0	0%
Deventer	23	18	78%
Hardenberg	14	0	0%
Kampen	12	0	0%
Olst-Wijhe	4	0	0%
Ommen	5	0	0%
Raalte	9	0	0%
Staphorst	4	0	0%
Steenwijkerland	10	0	0%
Zwartewaterland	6	0	0%
Zwolle	29	15	52%
Regionaal	123	33	27%

Taakstelling asiel d.d. 21-03-2024

Gemeente	Indicatieve verdeling per gemeente (inclusief AMV)	Aantal plekken 19/03/2024	Type opvang	Contract tot	Aantal plekken 01/02/2026
Dalfsen	188	120	TGO	29-3-2024	0
		37	TGO	3-3-2025	0
		157			0
Deventer	529	550	Regulier	onbepaalde tijd	550
		100	Noodopvang	1-2-2025	0
		80	Noodopvang	31-12-2024	0
		48	Noodopvang	31-12-2024	0
		778			550
Hardenberg	355	700	Regulier	1-3-2026	700
		100	Noodopvang	1-5-2024	0
		800			700
Kampen	308	100	Noodopvang	1-5-2024	0
		20	AMV	onbepaalde tijd	20
Olst-Wijhe	112	120			20
Ommen	112	0			0
		40	TGO	1-10-2024	0
		46	AMV	1-8-2024	0
Raalte	233	86			0
Staphorst	112	0			0
Steenwijkerland	245	0			0
Zwartewaterland	139	0			0
Zwolle	717	300	Regulier (ROL)	1-2-2027	300
		45	TGO	1-6-2024	0
		48	AMV	1-9-2024	0
		393			300
Totaal	3050	2334			1570

*Bron: Cijfers op basis van aanlevering gemeenten. Verlengingen in de pijplijn zijn nog niet meegerekend. TGO= Tijdelijke Gemeentelijke Opvang; AMV=Alleengaande Minderjarige Vreemdelingen.
 ** Er zijn geen kleuren aangebracht in de realisatiecijfers. Dit omdat het gesprek rond de uitvoering van de Spreidingswet nog moet plaatsvinden op de RRVII/PRT.

Taakstelling Oekraïense ontheemden d.d. 21-03-2024

	Aandeel opgave %	Taakstelling	Realisatie 19 mrt-24	Realisatie %
Dalfsen	7.20	288	273	95
Deventer	13.00	520	475	91
Hardenberg	14.30	572	204	36
Kampen	9.00	359	417	116
Olst-Wijhe	4.80	192	219	114
Ommen	6.60	264	197	75
Raalte	8.20	328	292	89
Staphorst	5.30	212	214	101
Steenwijkerland	12.00	480	508	106
Zwartewaterland	4.40	176	196	111
Zwolle	15.20	607	623	103
Totaal	100	3998	3618	90

Bijlage 2. RRVIJ informatiebrief februari '24

Onderwerp: Brief n.a.v. Regionale Regietafel Vluchtelingen IJsselland 15 februari 2024

Geachte bestuurders,

Hierbij de informerende brief die u kunt gebruiken om uw colleges en gemeenteraden over de besprekingen in de RRVIJ van 15 februari 2024 jl. te informeren.

Regionale opgaven

De regio heeft verschillende opgaven op het gebied van opvang en huisvesting van ontheemden, asielzoekers en statushouders. De Regietafel heeft deze opgaven besproken, inclusief de actuele ontwikkelingen op de verschillende terreinen.

Opvang ontheemden uit Oekraïne

Voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne is er een regionale opgave van bijna 4.000 plekken die per februari 2024 gerealiseerd moest worden. Helaas is het IJsselland net niet gelukt om deze inspanningsverplichting te behalen. Landelijk ligt het bezettingspercentage op de opvanglocaties rond de 99,5%. Dit betekent dat er nog nauwelijks ruimte is om ontheemden uit Oekraïne, die nieuw instromen, een opvangplek te geven. Ook de komende periode blijft het daarom noodzakelijk dat opvanglocaties worden verlengd en uitgebreid en nieuwe locaties worden geopend, zodat IJsselland haar aandeel kan leveren.

Asielopvang

Spreidingswet

Op 31 januari 2024 is de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen in werking getreden, in de volksmond ook wel bekend als de "Spreidingswet". Deze wet geeft gemeenten een expliciete wettelijke taak om asielopvangvoorzieningen mogelijk te maken. Doel daarbij is om te komen tot een evenwichtige verdeling van asielzoekers over Nederland.

Op 31 januari 2024 jl. is in de Staatscourant de zogeheten capaciteitsraming gepubliceerd. Dit is de raming van het verwachte aantal opvangplaatsen dat de komende twee jaar nodig zal zijn. Deze bedraagt 96.000 opvangplaatsen landelijk. Naast deze landelijke raming is de provinciale opgave en de indicatieve verdeling per gemeente gepubliceerd. Voor IJsselland is de gezamenlijke opgave 3.050 opvangplekken, waarvan 260 voor AMV (alleenreizende minderjarige vluchtelingen). De indicatieve verdeling voor de gemeenten in IJsselland is opgenomen in de bijlage. De indicatieve verdeling is tot stand gekomen op basis van een verdeelsleutel. Als gevolg van de parlementaire behandeling van de wet, wordt -naast het aantal inwoners van de gemeente- ook rekening gehouden met de zogenaamde sociaaleconomische statusscore van de gemeente. Deze sociaaleconomische statusscore (SES-WOA-score) zijn gebaseerd op financiële welvaart, het opleidingsniveau en het recente arbeidsverleden van huishoudens.

De komende tijd zijn gemeenten aan de provinciale regietafels aan zet om te komen tot een passende invulling van de provinciale opgave. De wet bepaalt dat de commissarissen van de Koning, in hun rol als rijksorgaan, voor 1 november 2024 verslag doen over hoeveel plekken de provincie kan leveren. Op basis van deze verslagen neemt de Staatssecretaris voor 31 december 2024 het zogenaamde verdeelbesluit.

In de RRVIJ is afgesproken dat gemeenten aan de slag gaan met hun lokale langere termijn plannen ten aanzien van asielopvang, maar ook Oekraïne-opvang. Na de zomer moeten -specifiek voor de asielopvang- deze plannen bekend zijn om tijdig het totale provinciale plan op basis van de Spreidingswet aan te kunnen bieden bij de Staatssecretaris. De komende periode wordt dit verder uitgewerkt in samenspraak met de provincie.

Oproep Staatssecretaris voor extra opvangplekken op korte termijn

De opvangplekken die volgen uit de capaciteitsraming worden pas in 2025 volledig opgeleverd. De asielopvangopgave blijft tot die tijd zeer groot en urgent. De komende periode sluiten grote opvanglocaties en tegelijkertijd groeit het aantal bewoners van COA, onder andere doordat de uitstroom van statushouders achterblijft bij de taakstelling huisvesting. Kort en goed zijn in 2024 elke week 600 extra opvangplekken nodig,

bovenop de openingen die al zijn gepland. Om die reden heeft de Staatssecretaris op 9 februari jl. verzocht om versneld (binnen drie weken tot vijf weken) in Overijssel 450 opvangplekken te realiseren, waar mogelijk onder beheer van de gemeente. Dit zijn voor IJsselland grofweg 225 opvangplekken.

De RRVIJ zal, via de provincie, een dringend beroep op de Staatssecretaris doen om de ruimte te krijgen om vooral de lange(re) termijnplannen te realiseren. Als er crisishulp nodig is, wordt gevraagd die via de crisislijn te organiseren. Op die manier wil de RRVIJ voorkomen dat deze noodoproepen onnodig interveniëren met de lange(re) termijnplannen die via een zorgvuldig proces binnen de gemeenten en op de RRVIJ-tafel worden voorbereid.

Huisvesting statushouders

Op het gebied van huisvesting van statushouders hebben gemeenten een wettelijke taak. Eind 2023 hebben de gemeenten in IJsselland ongeveer 70% van hun taakstelling voor 2023 behaald. De realisatie van huisvesting van AMV-statushouders lag rond de 30% voor 2023. Voor de eerste helft van 2024 is de taakstelling voor de 11 gemeenten samen 576 statushouders (766 inclusief het saldo van 2023) en 123 AMV-statushouders. Er wordt in verschillende gemeenten gewerkt aan creatieve oplossingen, zoals het opzetten van doorstroomvoorzieningen waarin grotere groepen statushouders een plek krijgen voordat ze doorstromen naar passende huisvesting.

Gezamenlijke verantwoordelijkheid

De RRVIJ vindt het belangrijk dat de 11 gemeenten zich gezamenlijk inzetten om de regionale opgaven te realiseren. Daarbij heeft de RRVIJ ook oog voor wat er nodig is op het terrein van zorg, welzijn, onderwijs, wonen en werk.

De deelnemers aan de RRVIJ hebben een aantal uitgangspunten met elkaar afgesproken. Hieronder worden deze kort toegelicht:

1. Gemeenten hebben hun eigen wettelijke taakstellingen (huisvesting statushouders (incl. AMV) en opvang asielzoekers (incl. AMV)) en inspanningsverplichting (opvang ontheemden uit Oekraïne) en spannen zich in om deze te behalen.
2. Gemeenten geven aan hoe ze op lange termijn invulling willen geven aan de opgaven, hierbij worden lokale kansen en mogelijkheden ten volste benut om bij te kunnen dragen aan de regionale opgaven. Gemeenten maken daarbij gebruik van kansen en mogelijkheden in de lokale context, zoals bijvoorbeeld functionerende opvanglocaties, actief maatschappelijk middenveld, aanbod op aanpalende terreinen, zoals onderwijs en zorg.
3. Het doel is dat de regionale opgaven op de drie terreinen worden behaald. Dit vraagt van gemeenten om aan te geven wat er nodig is om een taakstelling te behalen zodat in gezamenlijkheid (bilateraal, sub regionaal, regionaal) een oplossing gevonden kan worden. In overleg kan onderzocht worden welke mogelijkheden er zijn om elkaar te ondersteunen in het behalen van de opgaven, waarbij de kracht van de (sub)regio optimaal kan worden benut.

Naast het realiseren van voldoende opvangplekken en huisvesting, moet er ook aandacht zijn voor aanpalende beleidsterreinen als zorg, onderwijs, werk en inburgering. Binnen provinciaal verband zal er gewerkt worden aan een inventarisatie van de opgaven op de aanpalende terreinen. Op basis van deze inventarisatie zullen -daar waar nodig- afspraken over ondersteuning vanuit Rijk, Provincie, ketenpartners en maatschappelijke organisaties worden gemaakt.

Opvolging voorzitter RRVIJ

Vanwege het vertrek van de huidige RRVIJ-voorzitter Yvonne van Mastrigt als waarnemend burgemeester van Olst-Wijhe, wordt het voorzitterschap vanaf maart 2024 door Dorrit de Jong, wethouder van de gemeente Zwolle, overgenomen.

Met vriendelijke groet,

Yvonne van Mastrigt
Voorzitter Regionale Regietafel Vluchtelingen IJsselland

Bijlage 3. RRVIJ informatiebrief maart '24

Onderwerp: Brief n.a.v. Regionale Regietafel Vluchtelingen IJsselland 15 maart 2024

Geachte bestuurders,

Hierbij de informerende brief die u kunt gebruiken om uw colleges en gemeenteraden over de besprekingen in de Regionale Regietafel Vluchtelingen IJsselland (RRVIJ) van 15 maart 2024 jl. te informeren.

Invulling lokale opgaven

De RRVIJ voert bestuurlijke regie op de realisatie van de regionale opgaven op het gebied van asielopvang, opvang van ontheemden uit Oekraïne en de huisvesting van statushouders. Aan de regionale regietafels worden regionale plannen van aanpak gemaakt over de invulling van de drie opgaven. Provinciaal vindt de afstemming plaats aan de Provinciale Regietafel onder voorzitterschap van de Commissaris van de Koning in zijn rol als rijksorgaan.

Tijdens de regionale regietafel van 15 maart jl. sloot de Commissaris van de Koning, de heer Andries Heidema, aan om een toelichting te geven op het provinciale plan van aanpak om tot invulling te komen van de drie opgaven. De Commissaris benadrukte dat gemeenten primair zelf verantwoordelijk zijn voor het realiseren van de opgaven die aan hen zijn toegewezen op het gebied van asielopvang, opvang van ontheemden uit Oekraïne en huisvesting van statushouders. Uiteraard is het gemeenten toegestaan om samen te werken aan de realisatie van de opgaven, mits de totale provinciale opgaven gerealiseerd worden. Met name bij de invulling van de AMV-opgave liggen er kansen voor samenwerking.

Het college van een gemeente draagt zorg voor het ter beschikking stellen van een locatie of accommodatie en de verlening van de noodzakelijke gemeentelijke vergunningen. De gemeenteraad van een gemeente draagt zorg voor aanpassing van het bestemmingsplan of de verordening als dit noodzakelijk is voor ingebruikneming van de opvangvoorziening.

Vanuit de Spreidingswet dient de Commissaris van de Koning in zijn rol als rijksorgaan uiterlijk 1 november 2024 een verslag op te leveren aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over de invulling van de asielopgave in Overijssel. De bewindspersoon stelt uiteindelijk een verdeelbesluit vast: wanneer het niet lukt om gezamenlijk de eigen provinciale asielopgave in te vullen, dan kan de staatssecretaris zelf gemeenten aanwijzen, en daarmee verplichten, om asielzoekers op te gaan vangen. Na 2 jaar start deze cyclus opnieuw.

Door deze wettelijke termijnen is het noodzakelijk dat gemeenten in september 2024 hun besluitvorming omtrent de invulling van deze opgaven (aantallen + locaties) afronden. Eventuele ruimtelijke procedures en het daadwerkelijk realiseren van de locaties kunnen daarna plaatsvinden, mits voor 1 juli 2025 afgerond.

Over deze planning is in de regionale regietafel van gedachten gewisseld. Deze planning is krap, zeker in het licht dat gemeenten een zorgvuldig proces met de omgeving en gemeenteraad willen doorlopen. De Commissaris toonde begrip voor dit dilemma, maar gaf ook aan dat de deadline voor het aanleveren van het provinciale verslag bij de staatssecretaris hard is. De Commissaris heeft de medewerking van de provincie aan de gemeenten toegezegd bij de realisatie van de opgaven.

De bestuurders van de gemeenten hebben tijdens de regionale regietafel kort uitgewisseld welke stappen zij momenteel zetten in aanloop naar lokale besluitvorming over de invulling van de opgaven. Afgesproken is om good practices uit te wisselen, zowel ambtelijk als bestuurlijk.

Sociale opgaven

Naast het realiseren van voldoende opvangplekken en huisvesting, moet er ook aandacht zijn voor aanpalende beleidsterreinen als zorg, onderwijs, werk en inburgering. Binnen regionaal en provinciaal verband zal er gewerkt worden aan een inventarisatie van de opgaven op de aanpalende terreinen. Op basis van deze inventarisatie zullen -daar waar nodig- afspraken over ondersteuning vanuit Rijk, Provincie, ketenpartners en maatschappelijke organisaties worden gemaakt.

Eigen bijdrage opvang Oekraïners

Regionaal leeft al enige tijd de wens om een eigen bijdrage te vragen aan werkende Oekraïners voor de opvang. De staatssecretaris heeft recent een regeling goedgekeurd waardoor het mogelijk wordt om een eigen bijdrage te vragen ten aanzien van nutsvoorzieningen en voedsel (indien er sprake is van catering op een locatie). De verwachting is dat deze eigen bijdrage in de tweede helft van het jaar ingevoerd kan worden. De leden van de RRVIJ hebben aangegeven blij te zijn met deze ontwikkeling. Vanuit het Rijk zal er een handreiking komen ter ondersteuning van gemeenten bij de uitvoering van de nieuwe regeling.

Met vriendelijke groet,

Dorrit de Jong
Voorzitter Regionale Regietafel Vluchtelingen IJsselland